

КУЧЛИ ДАВЛАТДАН — КУЧЛИ ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ САРИ

ЖАМИЯТ

№ 14 (697)
2020 йил
27 март,
Жума

Ижтимоий-сиёсий газета

2006 йил 31 августдан чоп этила бошлаган

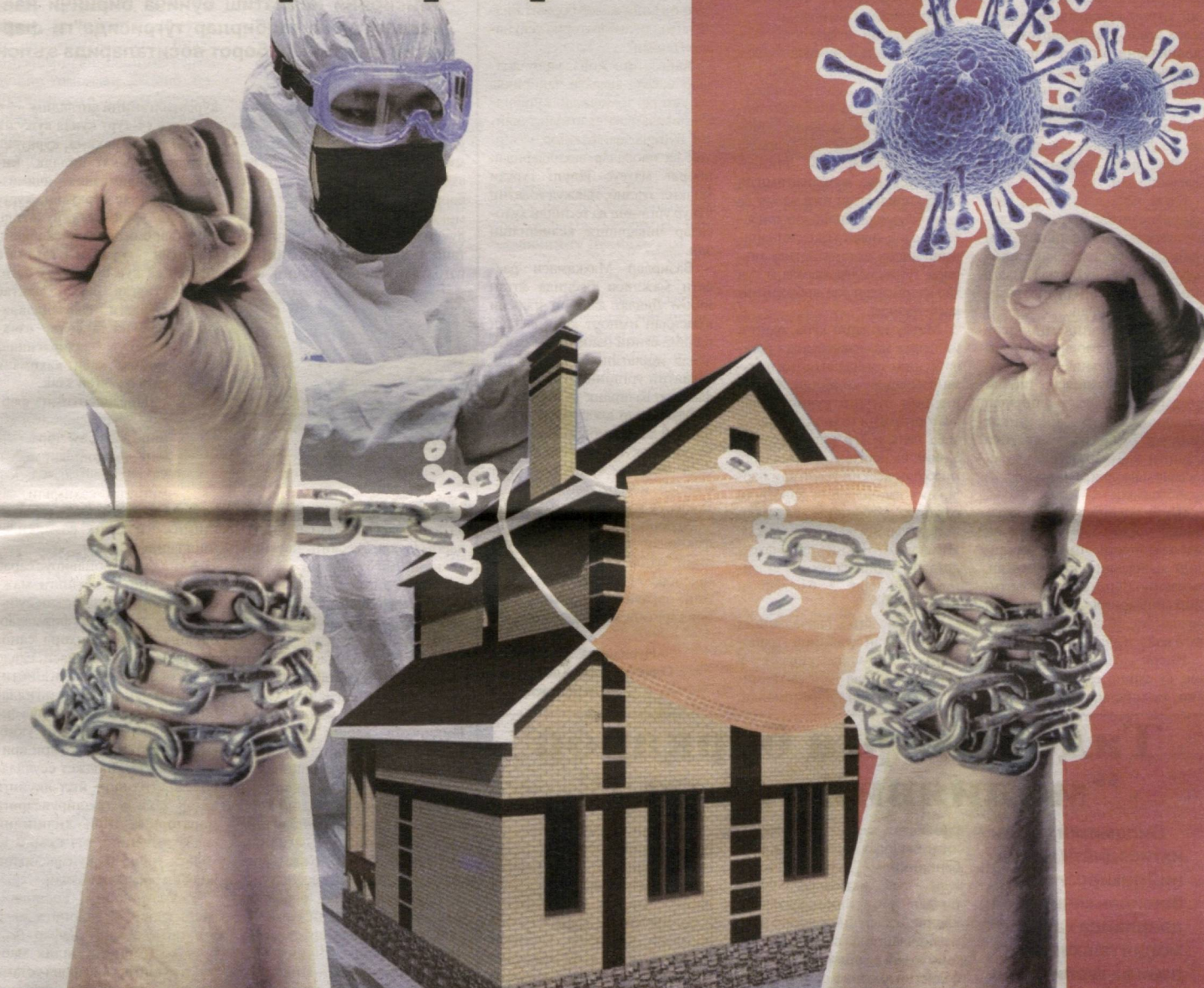
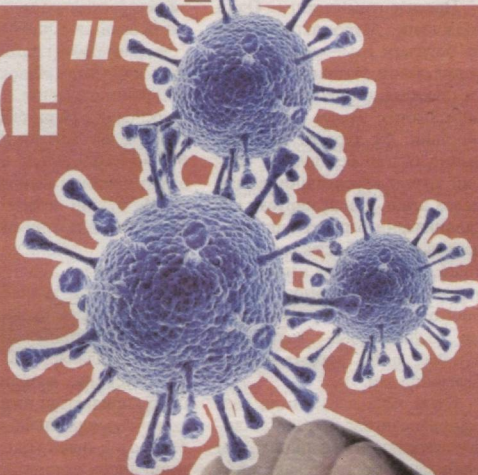

www.bong.uz

jamiyatgzt@mail.ru

"Занжирни уз, уйда қол!"

Пандемия ислохотлар жараёнини тўхтата олмайди

«**Рақибим
бегона
эмас...**»

**Репетиторсиз
ўқишга
кирганлар
бор**

**ҚИСКА
САТРАЛДАРДА
ЎҚИҢ!**

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Бангладеш Халқ Республикаси Президенти Абдул Ҳамид ва Бош вазири Шайх Ҳасина Вазедни Бангладеш мустақиллиги куни билан муборакбод этди.

Пальма ёғи зарарлими?

Юртимизда соғлиқни сақлаш тизимини ривожлантириш, тиббий хизмат сифатини ошириш борасида кенг қўламли ислоҳотлар рўёбга чиқарилмоқда.

Президентимизнинг Олий Мажлисга Мурожаатномасида бу борадаги саъй-ҳаракатларни изчил давом эттириш зарурлиги таъкидланиб, гематологик ва вирусологик ёрдам сифатини ошириш, бу турдаги даволаш қийин бўлган беморларга тиббий хизмат кўрсатишни тубдан ислоҳ этиш, қон ва вирусли касалликларни барвақт аниқлаш, даволаш учун мадакали гематолог, вирусолог ва иммунолог тайёрлаш, дори-дармон ва тиббиёт техникаси учун маблағларни кўпайтириш кераклиги бўйича аниқ чора-тадбирлар белгиланган эди.

Кунни кеча давлатимиз раҳбари раислигида ўтказилган видеоселектор йиғилишида ҳам ушбу масалаларга алоҳида эътибор қаратилиб, бу борада амалга оширилиши лозим бўлган вазифалар айтиб ўтилди.

Санитария-эпидемиология муассасалари фаолияти, уларнинг моддий-техник базаси, айниқса, лабораторияси, тиббий анжом ва жиҳозлари ачинарли ҳолатга келиб қолгани танқид қилинди. Бу бежиз эмас. Чунки кейинги пайтларда ушбу муассасалар фаолияти эътиборсиз қолаётган эди.

Шу билан бирга, тўғри овқатланиш, соғлом турмуш тарзини шакллантириш, пийда юришнинг фойдасини тарғиб этиш, оммавий спортни ривожлантириш ишларини “умуммиллий ҳаракат”га айлантириш зарурлиги қайд этилди.

Инсон учун энг муҳим бойлик бу унинг саломатлигидир. Уни таъминлашнинг 55 фои-

зи эса соғлом турмуш тарзи ва тўғри овқатланишга боғлиқ. Шу боис давлатимиз раҳбари йиғилишда ҳар бир қишлоқ ва шаҳар поликлиникаларига, врачлик пунктларига тўғри овқатланиш, гигиена ва жисмоний тарбия бўйича мутахассис штатлари ажратилишини айтиб ўтди.

Шу нуқтан назардан айтганда, юртимизда озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш борасида муайян ишлар амалга оширилмоқда. Бироқ кўрилаётган чора-тадбирларга қарамай, ушбу йўналишда айрим камчиликлар кўзга ташланаётгани ачинарли. Хусусан, мамлакатимизга олиб кирилаётган пальма ёғи ва унинг асосида ишлаб чиқарилаётган озиқ-овқат маҳсулотларининг инсон саломатлигига таъсири тўғрисидаги масала бутун ҳар қачонгидан долзарб аҳамият касб этмоқда.

Маълумотларга кўра, охириги йилларда мамлакатимизга ўртача 50 минг тоннадан ортиқ пальма ёғи импорт қилинган. Жорий йилнинг бутунги кунига қадар эса юртимизга 16 минг тоннадан зиёд пальма ёғи кириб келган. Унинг импорти ўтган йилларга нисбатан кескин ўсаётгани парламент вакилларини хавотирга соляпти, аҳолининг эса ҳақли эътирозларига сабаб бўлмоқда. Нима учун? Чунки ушбу маҳсулотлар таркибида бегона ёғларнинг миқдори 2 баробардан юқори.

Пальма ёғи парчаланishi қийин бўлган қуюқ мой (транс-жирлар сирасига кирди). У хона ҳароратида туси ва таъминни, қуюқлигини ўзгартирмайди.

40-42 даража иссиқликкагина эриш-суюлиш жараёни кузатилади. Энди тасаввур қилинг: инсон тана ҳарорати 36,6 даражани ташкил қилади. Демак, пальма ёғи организмда парчаланмай қолиб кетади.

Энг асосий масала, мамлакатимизга кириб келаётган пальма ёғлари техник (ноозиқ-овқат маҳсулотлар учун ишлатиладиган) пальма ёғими ёки озиқ-овқат маҳсулотлари учун ишлатиладиган пальма ёғими? Бу саволга аниқ жавоб борми? Бизда тегишли лаборатория ускуналари борми?

Қайд этиш жоиз, ушбу долзарб масала аввалги қақриқда депутатлар томонидан кўтарилган, парламент аъзолари тақлифи бўйича манфаатдор вазирлик ва идоралар вакилларидан иборат махсус Ишчи гуруҳи ташкил этилиб, мавжуд ҳолатни чуқур ўрганиш ва тегишли ҳулосалар чиқаришга келишилган эди.

Вазирлар Маҳкамаси раёсати мажлиси баёнида ўтган йилги Давлат дастури ижроси юзасидан импорт қилинаётган пальма ёғини озиқ-овқат санотида ишлатиш билан боғлиқ вазиятни ўрганиш бўйича манфаатдор вазирлик ва идораларга вазифалар юклатилиб, тегишли муддатлар белгиланганди. Бироқ Ҳукуматнинг ушбу масала бўйича топшириғининг ижроси номатълумлигича қолмоқда.

Ҳозирги коронавирус инфекцияси тарқалишининг олдини олиш бўйича кўрилаётган чора-тадбирлар шароитида озиқ-овқат хавфсизлигига эътибор қаратиш зарур ва шарт.

Нуриддин СУЛТОНОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати

Пандемия ислоҳотлар жараёнини тўхтата олмайди

Кунни кеча Президентимизнинг “Коронавирус пандемияси ва глобал инқироз ҳолатларининг иқтисодий тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармони оммавий ахборот воситаларида эълон қилинди.

Аҳамиятлиси, мазкур ҳужжат 29 банддан иборат бўлиб, унда глобал иқтисодий тизимида Ўзбекистоннинг ўрни ва аҳамияти, макроиқтисодий барқарорлик, иқтисодий тармоқлари ва соҳаларининг узлуksиз ишлашини таъминлаш, ташқи иқтисодий фаолиятни рағбатлантириш, аҳолини са-

кўрсатилганини англадим.

Сўнги уч-тўрт кунда вужудга келган ташқи ваҳима, кўрқувни босишга ҳаракат қилдик. Бироқ ҳар биримизнинг ичимиздаги кўринмас кўрқувни, хусусан, иш ўрнимизни йўқотиш, ойликларимизнинг қисқариши, карантин туфайли таътилга чиққан ва кун бўйи уйда ёлғиз

ўтирган боғча, мактаб ёнидаги фарзандаларимизнинг аҳоли, озиқ-овқат захирасининг тутати каби ваҳимани енга олмаган эдик.

Президентимиз фармонида белгиланган ҳар бир вазифа, чора-тадбир юрдошларимизни ўйлантираётган ўн, юз, минглаб ваҳимали самолга жавоб бўла олади, кўнглимиздаги ҳадик ва иккиланишларни арилади.

Айниқса, коронавирус сабаб фаолиятини тўхтатишга мажбур бўлган тадбиркорлик субъектлари, туристик фирмалар, ошхона ва меҳмонхона санотат, транспорт тизимлари, савдо объектлари — барчасига иқтисодий кўмак, солиқ таътиллари, кредит қарзлари бўйича енгилликлар берилишини ўқиб, енгил тортгани, хавотири аригани бор ган. Бюджет суддалари ажратилиши, йил якунига қадар солиқ текширувларига мораторий эълон қилинган давлатимизнинг ҳеч кимни ўз ҳолига ташлаб қўймаслигига яна бир бор далил бўлди.

Умуман олганда, коронавируста қарши курашишга жалб этилган 5,5 минг нафар тиббиёт ходимининг ойлик маошига қўшимча 120 фоиc устама тўлаш, қаратиндаги фарзандига қараётган ота-оналарга алоҳида моддий-маънавий эътибор қаратилаётгани ҳам давлатимизнинг инсонпарвар сиёсати амалда эканини яна бир қарра намоен қилди.

Гулруҳ АГЗАМОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати

марали ижтимоий қўллаб-қувватлаш, мамлакат аҳолисининг даромадлари кескин пасайиб кетишининг олдини олиш юзасидан аниқ, мақсадли, тизимли чора-тадбирлар белгиланган.

Фармонга асосан, Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузурида юридик шахс ташкил этмаган ҳолда 10 триллион сўм миқдоридagi Инқирозга қарши курашиш жамғармаси ташкил этилиб, мазкур маблағлар коронавирус инфекциясининг тарқалишига қарши курашиш, тадбиркорликни ва аҳоли бандлигини қўллаб-қувватлаш, аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлашнинг кенгайтириш, иқтисодий тармоқларининг барқарор фаолият юритишини таъминлаш каби масалалар ечимига йўналтирилади. Шунингдек, ушбу фармон билан Инқирозга қарши курашиш республика комиссияси фаолияти жорий қилиниб, асосий вазифалари белгиланди.

Мен иқтисодчи эмасман, лекин оддий инсон сифатида ҳам мазкур ҳужжатда ҳукумат кимга, қандай, қайси маблағлар, манбалар эвазига ёрдам бериши, қайси соҳаларда енгилликлар яратиши аниқ

Ушбу саҳифа Олий Мажлис ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонднинг “Фаровон ҳаёт қонуи устуворлиги” грант лойиҳаси асосида тайёрланди.

Нодир ЖУМАЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати

Тадбиркорга барқарор “МОЛИЯВИЙ ТАЪТИЛ”

Биламизки, жаҳон иқтисодиёти молиявий инқирозларни бошидан кечирган даврларда халқаро молия ташкилотлари ва турли ҳукуматлар томонидан макроиқтисодий мувозанатни таъминлашга қаратилган зарурий чора-тадбирлар амалга оширилган.

2020 йил бошидан буён давом этаётган глобал саломатлик кризиси таъсири натижа-сида жаҳон ЯИМ 2020 йилда 2,7 триллион АҚШ доллари миқдорига йўқотишга дуч келади. Жумладан, 2020 йилда Еврохудуд 1,2, АҚШ иқтисодиёти эса

0,6 фоиcга камайиши мумкинлиги башорат қилинди. Жаҳон банкнинг маълумотларига кўра, дунё иқтисодиёти 2009 йилдан буён ўзининг дастлабки юқори иқтисодий ўсишига эриша бошлаганда вирус таъсирининг юзага келиши глобал иқтисодиётни яна хавф остига қўйди.

Шу нуқтан назардан мамлакатимиз раҳбарияти томонидан тезкор чора-тадбирлар ишлаб чиқилиб, ҳаётга татбиқ этилди. Бу борада Президентимизнинг “Коронавирус пандемияси ва глобал инқироз ҳолатларининг иқтисодий тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармонининг қабул қилиниши айни муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Мазкур ҳужжат билан инқирозга қарши жамғарма ташкил этилиб, пандемия оқибатларини аниқ молиялаштириш манбаси белгилаб берилди. Кам

таъминланган аҳоли қатламларига моддий ёрдам бериш ҳажмини ошириш чора-тадбирлари орқали ички истеъмолни рағбатлантириш ва иқтисодий ўсиш суръатини сақлаб қолиш чоралари кўрилади. Ижтимоий солиқ ва шу каби мажбурий тўловларнинг кечиктирилиши ёки маълум фоиcда камайитрилишининг жорий этилиши тадбиркорларга барқарор “молиявий таътил”га чиқишини англади. Натияжада макроиқтисодий талаб ва тақлиф мувозанатига эришишга шароит юзага келади. Шунингдек, жалб этилиши назарда тутилган ташқи қарз маблағлари истеъмол яратувчи соҳаларга йўналтирилиши узоқ муддатли ялпи иқтисодий қўйиматни яратишга ёрдам беради.

2020 йил 1 апрелдан жисмоний шахслар томонидан хайрия ташкилотларидан моддий наф тарзида олинадиган даромадлар солиққа тортишдан озод қилинади.

Бу чақириқнинг нималигини англаш учун ҳар қандай инсон, ўзининг шунгача бўлган даражасидан бир поғона юқорилаши, янада инсонроқ бўлиши керак.

Сен бошқа одамлар учун ҳам жавобгарлигини билиш — бу биз учун керакли тажриба. Биз доим, аввало, ўзимиз учун, ўзимизнинг муҳофазамиз учун ҳаракат қилганмиз. Энди бошқаларни муҳофазалаш ўзимизни муҳофазалаш билан тенглигини англашимиз керак. Бу бир томондан ажойиб, бошқа томондан эса ҳеч биримиз ўрганмаган одат. Лекин ўрган-сақ, ўзимизга фойда. Хулосаларимиз муҳим.

***

Шифокорлар... Улар, шубҳасиз, қаҳрамонлар. Фронтнинг олд қаторидаги жангчилар. Эртага бу балолардан эсон-омон чиқиб олак, улар ҳақида дунё бўйлаб юзлаб асарлар ва фильмлар яратилса керак. Улар орасида ўзбек асарлари ҳам бўлишига умидим бор. Лекин ҳозир уларга беморлар ва карантиндаги-

“Занжирни ўз, уйда қол!”

лардан ҳам қийинроқ. Карантиндагилар муддат ўтиб чиқиб кетишади, касаллар, иншааллох, тузалади. Улар эса бу бало буткул бартараф бўлмагунча ҳар куни ишда, ўз жонларига хатарни елкаларига ортмоқлаб жуда муҳим вазифаларини бажариши керак. Бемор келадди-кетди, шифокор эса умуман эпидемия тугамагунча шунинг ичида. Шу сабабли

ҳам уларга қийин. Шу кунгача уларга қилган муносабатимиз учун, албатта, уялғимиз, афсусланяпмиз. Лекин бу кам...

***

Кеча онамни аранг қўшнининг жанозасига чиқишдан қайтардим. “Эртага кўз-кўзга тушса, нима деган одам бўлман” дейди. “Онам, ўша эрта келиши учун, ўша одамнинг

кўзига кўзингиз тушиши учун бугун уйда қолишингиз керак. Соғ-саломат кўришишга етказсин” дедим. Онам жанозага чиқмади, аммо хафа бўлди, қон босими кўтарилди... Мен эса тўғри иш қилганимни билсам-да, кун бўйи дилим хира юрдим.

Ҳа, менталитет билан курашиш қийин, балки бефойда. Лекин на илож, чидаймиз-да.

Вирус бор, биз бор — учинчи томон йўқ!

Вирусни хориждан олиб келганам — биз, карантиндагилар ҳам — биз, касалланганлар ҳам — биз, унга қарши курашаётганлар ҳам — ўзимиз. Давлат ҳам биз, халқ ҳам биз.

Вирус Хитойники, Италияники, Францияники эмас, у ҳам умуминсоний. Карантиндагилар нафақат ўзлари учун, биз учун ҳам мажбурий чекловда ўтиришибди, уларга ҳам хайрихоҳлик ва ёрдам керак.

Биз ҳамма учун уйда ўтирибмиз, ҳамма учун (ўша ҳамманинг орасида ўзимиз ҳам бор).

Дунёнинг қайсидир чеккасида лабораторияда вакцина яратиш устида бош қотираётган олим ёки ниқоб тикиб, текинга тарқатаётган қўшинимиз, шифокорларга бепул таом олиб бораётган саховатпеша ёки ўзида коронавирус борлигидан шубҳаланиб лабораторияга борган инсон — ҳаммаси биз учун ҳаракат қилияпти. Бутун инсоният бир бутунга айланди.

Шаҳноза СОАТОВА

Репетиторсиз ўқишга кирганлар бор

“Жамият” газетасининг 2020 йил 6 март сонидида ЎзЖОКУ талабаси Муроджон Раҳматов қаламига мансуб “Демак, репетитор керак!” сарлавҳали мақола эълон қилинди. Унда бугунги кунда репетиторлик хизматининг кенгайиб бораётгани ҳақидаги фикр-мулоҳазаларни ўқиб, оддий ўқитувчи ва ота сифатида ўз мулоҳазаларимни билдиргим келди.

Аввало, шуни таъкидлагим келаддики, дунёда тасодиқлар камдан-кам бўлади, мавжуд воқеликларнинг аксарияти, деярли барчаси юзага келган вазиятлар тақозосидир.

Қўлаб олий маълумотли мутахассисларнинг ўз асосий ишларини ташлаб, бошқа сердаромад соҳаларга ўтиб кетишининг гувоҳи бўлдим. Ва ўша кишиларнинг вақти соати келиб, яна ўз касбига қайтишини ҳам кўрмоқдамиз. Ватанимиз мустақиллигининг дастлабки йилларида янги ташкил этилган рўзгорнинг илк тетапоёси

давридаги қийинчиликлар кечмишга айланди. Бола-чақа боқиш, инсон сифатида кун кўриш илинжида бошқа касбни танлаган кишилар қайтадан ўз мутахассисликларига мурожаат этиши эса ўтиш даврининг ноқулайлик ва муаммоларни ортда қолиб, яна ҳақ жойида қарор топгани, билимнинг, илм аҳлининг ўз ўрнига эга эканини кўрсатмоқда.

Бинобарин, ёшларнинг олий маълумот олишга интилишидек, маълум давр оралиғида биров сусайган ҳолат яна қайтадан кучаймоқда: била-

ги зўр бирни йиқар, билими зўр мингни, бахтли бўлай, комил инсон бўлиб етишай, деган кўплаб ёш йигит-қизлар учун институт ёки университетга ўқишга кириш истаги кучга куч, қувватга қувват қўшмоқда. Ва айнан шу сабабга кўра ҳам ОТМларга ўқишга кириш бугунги даврда ўн ёки йигирма йил илгариги шароитлардан фарқ қилиши табиий: конкурслар ниҳоятда катта, талаблар ҳам шунга яраша.

Хўш, репетиторларга эҳтиёж бу даражада бўлмаслиги мумкинми? Бунинг жавоби учун, жумладан, шуларни айтиш мумкин: “Оила, маҳалла ва таълим муассасаси” ҳамкорлик концепцияси” бўйича иш олиб борилаётганига бир қанча йиллар бўлди. Фарзандлар таълим-тарбиясининг бу уч асосий нуқтаси мазкур концепцияда кўзда тутилган вазифаларни бажариш ишига сидқидилдан ёндашса, муаммолар масъулиятини бир-бирга юкламай, уларни ҳал этишни уч нуқталигича қолдирмай, мавжуд шарт-шароитлардан келиб чиқиб, биргаликда мунтазам иш олиб борса, кўпгина натижаларни қўлга киритиш мумкин бўларди.

Хусусан, ҳар бир ота-она гоҳ-гоҳида, тўсатдан эсига тушганда ёки ниҳоят бунга вақт ажрата олдим, дегандагина эмас, доимо ўз фарзандларининг мактабдаги фаолияти билан қизиқиб, эътибор қилиб туриши, уларнинг таълим-тарбияси учун уйда тегишли шароитлар яратган бўлиши (алоҳида дарсхона, тегишли китоблар, қўлланмалар, ўқув қуроллари билан таъминлаш) қизиқиб ва интилишларидан хабардор бўлиб, шунга мувофиқ тегишли ишлар олиб бориши зарур.

Ҳар ишни ўз вақтида бажариш лозим, деган ҳақиқатга ҳамма вақт ҳам етарли эътибор берилмайди. Лекин чуқур ўйлаб кўрсангиз, маъно моҳиятига етасиз. Масалан, “Ер ҳайдасанг куз ҳайда, куз ҳайдамасанг юз ҳайда”, “Вақтинг кетди нақдинг кетди” қа-

Акс-садо

билидаги кўплаб мақолларнинг қатида мужассам маънолар шунчаки гап эмас. Муддаога кўчсак, агар ҳар бир ота-она ёки фарзанд, яъни ўқувчининг ўзи ўқишга тайёргарлик кўришни ўз вақтида бошласа эди, балки репетиторга умуман эҳтиёжи бўлмасди.

Бунинг вақти эса қачон? Ҳеч бўлмаганда бешинчи синфданок, дейишади. Аммо биринчи синфданок, десангиз ҳам унчалик тўғри бўлмайди. Ривоят қилишларича, буюк ҳаким Абу Али Ибн Сино олдига ёшгина ота-она келиб, илк фарзанди тарбияси бўйича маслаҳат беришни сўрабди. Донишманд устоз эса: “Фарзандингиз қачон туғилган эди? деб савол берибди. “Яқиндагина. Бир ҳафтагина бўлди!” дейишибди ёш ота-она. “Афсус, афсус”, дебди буюк ҳаким. “Фарзандингиз тарбияси билан шуғулланишга бир ҳафтага кечикибсиз..!”

Бугунги даврда репетиторлик фаолиятининг кенг оммалашуви ўз ишини яхши бажармаепти деб ҳисобланадиган мактабнинг ва ундаги ўқитувчиларнинг шаънига отиладиган таъналар тоши учун дастак эмас. Соғлом фикрли инсоннинг ўз эришувларидан мунтазам тарзда қониқмаслик ва янада яхшироқ натижаларга етишишга интилишдек, ижобий хислатининг амалда намоён бўлиши сифатида қаралиши лозим. Эътибордан қочирманг, эсингизда бўлсин: репетиторлар кимлар? Биласиз: бугунги мактабнинг бугунги ўқитувчилари!

Шу ўринда бир савол туғилади: ОТМларга қабул қилиниш бахтига мурасар бўлганларнинг барчаси, албатта, репетиторлар ёрдами билангина эришишганими? Улар кўмагисиз ҳам ўз саъй-ҳаракати билан ўқишга кирганлар бордир? Шундай ёшлар ўз фаолиятлари ҳақида ўртоқлашса, яхши бўларди.

Хусниддин ФАЙЁЗОВ

Уй-жой сотиб олишга ипотека кредитининг бошланғич бадал ва (ёки) фоизларнинг бир қисми Республика Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан қоплаб берилади.

Тошкент шаҳридаги «DENTAFILL PLYUS»

КОМПАНИЯСИ ЖАМОАСИ

юртдошларимизни ҳали ҳам тарк этиб улгурмаган

Наврӯз айёми билан самимий қутлайди.

Наврӯзи олам — шарқона янги йил

ўзининг янгиланиши, халқимизнинг табиати,

ҳар қайси хонадонга шоду хуррамлик олиб кириши

билан биз учун энг қадрли,

азиз ва суюкли миллий байрам.

Бу шодиёна барчамизга муборак бўлсин!

Ҳамиша инсонпарварлик, меҳр-мурувват

ҳамроҳимиз бўлсин!

Янгийўл шаҳар ҳокимлиги жамоаси

*ҳали ҳам юртимизда ҳукм сураётган,
тарихи минг йилликларга бориб
тақаладиган, улкан қадриятларни
ўзида мужассам этган халқона байрам
— Нарўз айёми билан табриклайди.
— Янгиланиш ва яшариш фаслида барча
орзуларингиз амалга ошсин!*

Бўка туман халқ таълими бўлими жамоаси

**ҳамюртларимизни баҳор байрами, янгиланиш ва
яшариш фасли — Наврўзи айём билан
табриклайди.**

**— Таълим соҳасининг барча жонкуярларига
шарафли касбларида муваффақиятлар тилаймиз.
Фарзандларга таълим беришдек улкан ва
масъулиятли ишларда доимо баҳорий кайфиятда
бўлишларини тилаймиз!**

Биз хушёрхонада танишдик. Кейин бир ҳафтада икки-уч кўришар, тўғрироғи улфатчилик қилардик. Унинг кўриниши хароб, меники эса ҳаддан ташқари ҳашаматли эди. Аммо ҳозир кўринишимиз ҳақида гапирмоқчи эмасман, шунчаки ундан эшитганларимни қоғозга туширмоқчиман.

У бозорда яшарди ва шу ерда тунарди. Топилса, бирорта хона топилмаса, бозор дарвозасининг тагида, пана-пасткамда ҳам мизғиб қолиши мумкин. Халқ тили билан айтганда уни савдойи, дарвеш ёки лўнда қилиб “БОМЖ” дейиш мумкин.

Унинг юзи гўшпамдорни эслатарди. Бу унинг ички аз-золари меъёрда ишламаётганини билдирса-да, атрофдагилар бир-бирига: “Манави сатанг нима еб семираркан-а?”, деб шивир-шивир қиларди.

— Мен болалар уйда дунёни таниганман, — деди у, бозор четидоғи чивинга тўла тамаддихонада. — Сўнг зерикарли кунларнинг бирида, мени асраб олишди. Янги ои-

лам жуда яхши одамлар бўлиб, жамиятда ҳам ўз ўрнига эга экан. Отам ҳайдовчи, онам уй бекаси эди. Улар фарзандли бўлмаганидан бола асраб олишга қарор қилишган. Уларнинг ҳовлиси яъни ҳовлимиз шаҳарнинг четидо жойлашган эди. Мен кунига беш чақирим наридаги мактабга қатнардим. Синфдошларимнинг орасида менга нисбатан узунқулоқ гаплар кўп бўларди ва бунга жавобан, кимнингдир ёқасини йиртиб, кимнингдир бурнини қонатардим, сўнг ўқитувчилар хонасида бетимни без қилиб тураверардим.

Отам узоқ йўлга қатнагани боис уйда кам бўларди. Бир куни “қулоқсиз” лигимдан хабар топиб, қўлимга кетмонни бердида, томорқани чопиб чиқишни буюрди. Томорқамиз унча катта эмас, лекин оғир меҳнат қилмаганим учун ҳамда жуссам кичиклигидан кетмонни ҳар кўтариб ерга туширганимда инграб юборишимга оз қоларди. Аммо отам то бутун томорқани ағдариб бўлмаганимча бошимда турди. Кечга бориб ҳолдан тойдим, бироқ ишни якунига етказдим. Шунда отам “Кимдандир хафа бўлсанг, кучингни кетмонга кўрсат!” деди-ю, уйга кириб кетди. Аммо мен бу насиҳатни тез унутиб юбордим, чунки...

Кунлар ўтаверди, спортга қизиқишим боис отам спорт мактабига берди, сўнг уларга

раҳмат тариқасида жавонимни ҳар хил ёрликлару медалларга тўлдириб ташладим. Барибир ташландиқ эканингни эслатувчилар топилар ҳамда моҳиятингача сингиб кетган аламзадалик йўқолмас экан. Мени дунёга келтирганларни ўйласам, ваҳшийлашиб кетардим. Спорт мусобақаларида менинг галабаларимни ўша ваҳшийлик таъминлаб берарди.

Оила қурдим, аёлим эсли-хушли эди. Бундан-да юксак галабалар ҳақида ўйлардим, ўз устимда тинимсиз ишлар ва чет элма-чет эл мусобақалар

ди-да, “қуймайсанми шоир!”, деди изтеҳзо билан жилмайиб. Мен унинг ёнига боришга бо-раман-у, кесатикларини қабул қилолмайман. Ваҳоланки, ўзимча, мен шоҳ у гадо, лекин у шоҳдек туюларди, мендан кибрироқ кўринарди...

Кўзини чирт юмиб пиёлани сипқорди. Атрофга аланглаб “қаламушлар кўринмайди-ми?” деб шивирлади.

— Хуллас, падарига лаянат ҳаммасини, — деб гапида давом этарди. — Қаровсиз қолган ўғлим бешинчи қаватдан йиқилиб нобуд бўлди. Буни

тепишга ҳам улгурди.

— Кейин нима бўлди? — дедим, тамаки тутатиб ва унга узатарканман.

— Кўриб тураганинг... — деди оғизга тамакини қисти-раркан.

У билан то Самарқандни тарк этганимча кўришиб турдим. У учун мен энг катта шоир эдим, мен учун у энг ёлғиз одам. Уни кўрганимда кимсасиз дунёга келиб, яна шу йўсинда кетиб бораётган боқий дарбадарни эслардим.

Бу бир хотира, буни эсла-шимга сабаб:

Ишдан чарчаб, ўз халларимга кўмилиб, уйга қайтаётганимда бир “БОМЖ”га дуч келдим-у, “Ассалому алайкум!”, дедим, дона-дона қилиб.

У эса алиқ олишни ҳам, олмаслиқни ҳам билмай, қаққа-йиб туриб қолди. Мен йўлимда давом этдим, у эса ўша ерда тўхтаб қолди. Ортимдан узоқ термилди. Ўзининг кийимини тузатган бўлди, аммо бу бефойда эканини ўзи ҳам яхши биларди. Мен йўлнинг муоли-шига етганимда ҳам у ўша ерда турарди...

Қилган ишимни ўйлаб кўн-лим хижил бўлди, онасини хафа қилиб қўйган боладек оғриндим. Мен қутилмаган ва “ман этилган” ишга қўл урган гуноҳдор эдим.

Бек АЛПИ

“Рақибим бегона эмас...” мени ташлаб кетганларнинг сояси!

да юрардим, бу орада ўғилли бўлдим. Уни биринчи марта кўрганимда дунёдаги энг бахтли одам эканимни англадим. Унинг сочлари сояда кўқарган нимжон майсага, кўзлари эса бир жуфт юлдузчага ўхшарди.

Мен бундай бахтдан сармаст бўлиб, яна ва яна кўпроқ жанг олиб бордим. Рақибни ҳеч қачон бегона деб билмасдим, аксинча, у ўша менинг дунёга келишимга сабабчи бўлиб, сўнг қилган ишига жавоб бермай жуфтакни ростлаган номарднинг сояси эди.

Унинг кўзалари бежо бўлиб кетди, сўнг стол устидаги пиё-лани қўлига олиб айлантир-

телефон орқали эшитдим, самолёт билан Ўзбекистонга келдим. Аза ва бошқа маросимларни кутмасдан, “бефаросат” хотиннинг жавобини бердим. Кўзимга ҳеч нарса кўринмади. Мен ўзимни ўша, номард отанинг ҳақиқий давомчиси каби сеза бошладим. Яна бир-икки мусобақада қатнашган бўлдим-у, аммо ўлгудай калта-клашди.

У жим бўлиб қолди. Узоқ жим бўлди. Бу орада бир аёл кириб, кайфи ошиб қолган эрини ҳақоратлаб кетишга ва тамаддихонанинг хўжайини бу хароб эркакни ташқарига су-драб чиқиб, кетиға мўлжаллаб

Қутлов!

Сув хўжалиги саноат корхоналари уюшмаси «Мегарезинапласт» корхонаси жамоаси

халқимизни юртимизда кезиб юрган
Наврўз байрами билан чин қалбдан
табриклайди.

— Хонадонингизни омад ва бахт, оилавий
қувонч ва тотувлик ҳеч қачон тарк этмасин.
Дастурхонингизга файзу барака берсин!

Тошкент вилояти касаба уюшмалари ташкilotлари бирлашмаси кенгаши жамоаси:

— Наврӯз — атрофни яшилликка буркаган байрам. Наврӯз — борлиқни яшаришга, янгиланишга ундаган кўклам нафаси. Юртимизда ҳукмрон шундай кунларда дилингиздаги барча эзгу тилакларингиз, орзу умидларингиз ижобат бўлсин. Шарқона янги йил хонадонингизга файзу барака, элимизга тинчлик ва осойишталик, соғу саломатлик олиб келсин!

Қарантин вақтида интернет ва телефон алоқаси учун тўловлар кечикса, узиб қўйилмайди.